

KAKO PRIPREMITI DIJETE ZE JASLICE/VRTIĆ

Polazak u jaslice, odnosno vrtić za svako dijete predstavlja veliku promjenu u životu. Dijete dolazi iz porodice gdje se osjećalo sigurno, u njemu nepoznatu sredinu, među nepoznate osobe. Potrebno je da prođe određeno vrijeme tokom kojeg se dijete prilagođava novoj sredini, upoznaje odgojitelje i nove prijatelje.

Svako dijete prolazi kroz taj period, samo što se neka djeca prilagođavaju brže (za samo nekoliko dana), dok je drugoj djeci potrebno duže vrijeme (i do 2 mjeseca). Neka djeca reaguju burnije, a neka i ne pokazuju veće promjene u ponašanju. Promjene u ponašanju tokom prilagodbe djeteta su prolazna pojava i dobro je biti pripremljen na njih, kako bi djetetu mogli što bolje pomoći u prilagodbi.

KAKO SE DJECA PONAŠAJU TOKOM PRILAGODBE

Tri su osnovna tipa adaptacije:

1. LAKA ADAPTACIJA
2. ADAPTACIJA SREDNJE TEŽINE
3. TEŠKA ADAPTACIJA

LAKA ADAPTACIJA

Normalna reakcija na promjenu okoline kod djece koja imaju optimalne odgojne uvjete i koja su uspostavila sigurnu i stabilnu emocionalnu vezu sa roditeljima; kod takve djece sve reakcije i promjene u ponašanju normaliziraju se tijekom 10 - 15 dana boravka u vrtiću - jaslicama.

ADAPTACIJA SREDNJE TEŽINE

Promjene u ponašanju su produžena i stabiliziraju se do 30 dana boravka u vrtiću - jaslicama.

TEŠKA ADAPTACIJA

Dugotrajniji i naporniji poremećaj ponašanja koji može trajati 2 - 6 mjeseci; često je kod takve djece prisutno više nepovoljnih faktora koji produžuju razdoblje adaptacije: obolijevanje, nepovoljni porodični uslovi uz neprimjerene odgojne utjecaje i dr.

Najveći broj djece prođe proces prilagodbe bez većih poremećaja ponašanja, a samo mali broj prolazi teži oblik adaptacije.

Neka djeca otvoreno negoduju, redovno bučno reagiraju kod rastajanja s roditeljima, plaču, odbijaju komunikaciju. Ne prihvaćaju i otvoreno se bune protiv nove situacije. Treba napomenuti da je trenutak rastanka krizni trenutak i da se većina djece nakon što roditelj ode primiri i zaigra.

Neka djeca prve dane ulaze u sobu bez otpora zainteresirana za nove igračke, da bi se otpor pojavio treći dan ili iduće sedmice, kada shvate da je odlazak u vrtić svakodnevan, a u njemu se ne osjećaju još sigurno.

Burno reagiraju obično mlađa djeca. Starija će poslušno ući u sobu, ali će veći dio dana šutjeti, stajati pokraj vrata, odbijati komunikaciju s odgojiteljem ili drugom djecom.

Ponekad dijete u jaslicama / vrtiću odbija jesti, teško se uspavljuje, nemirno spava i inače je plačljivo bez vidljivog razloga.

Neka djeca reagiraju regresijom u ponašanju. Dijete koje je prohodalo opet pribjegava puzanju, dijete koje je nedavno uspostavilo kontrolu stolice, sada opet obavlja nuždu u gaćice, ono koje je komuniciralo riječima sada opet pribjegava gestama i sl.

Razlog takvog ponašanja nije zaostajanje u razvoju. U želji da bude zaštićeno, dijete bira ona ponašanja koja mu nude veću sigurnost.

O tome koliko dugo će trajati period adaptacije i kako će se dijete ponašati tokom tog perioda velikim dijelom zavisi:

- ✓ starosti djeteta - lakše se prilagođavaju starija nego mlađa djeca,
- ✓ dosadašnjim kontaktima s većim brojem djece i odraslima - kakva iskustva dijete ima u odvajanju od roditelja,
- ✓ individualnim osobinama djeteta, stepenu njegova razvoja i zdravstvenom stanju,
- ✓ tome da li je i na koji način dijete pripremano na polazak u jaslice/vrtić
- ✓ redovnom dolaženja u ustanovu tokom perioda prilagodbe - izostanci produžuju vrijeme prilagodbe.

KAKO MOŽEMO POMOĆI DJETETU DA SE ŠTO BRŽE I LAKŠE PRILAGODI PRIJE SAMOG POLASKA:

1. Češće razgovarati s djetetom o polasku u vrtić na način:

- da je vrtić mjesto gdje ima puno igračaka i djece,
- u kojem se znaju igrati zanimljivih igara,
- pričati što će se sve raditi u vrtiću i kako će teći njegov boravak,
- nikako ne plašiti dijete vrtićem (tamo se mora sve pojesti, mora se spavati, vidjet ćeš ti kad dođeš u vrtić i slične izjave),

2. Prilagoditi ritam djetetova života u porodici onom kojim će živjeti u vrtiću,

3. Privikavati dijete na noćnu posudu, da jede kašikom, pije iz šoljice,

4. Osamostaljavati dijete u oblačenju, svlačenju, održavanju higijene i prehrane (za dijete vrtićkog uzrasta).

KADA KRENE U JASLICE / VRTIĆ:

1. Poželjno je da prve dane (1-2 sedmice) dijete dolazi u vrtić na kraće vrijeme.
2. Ponijeti sa sobom neku djetetu dragu igračku ili predmet - oni mu pružaju sigurnost (bočica, gaza i sl.)
3. Tokom perioda prilagodbe nije poželjno navikavati dijete na nove oblike ponašanja (navikavanje na noćnu posudu, odvikavanje od bočice, dude)

Ako željeno ponašanje nije usvojeno do polaska u jaslice/vrtić, tokom prilagodbe svakako ga nije dobro poticati, nego ostaviti za vrijeme kada se dijete prilagodi novim promjenama u svom životu.

4. Vrlo je važan jutarnji rastanak s djetetom u jaslicama / vrtiću. Roditelj treba biti smiren, nikako djetetu ne smije pokazati svoju zabrinutost ili žalost što ga ostavlja. Dijete će to osjetiti pa će se i ono tako osjećati. Rastanak s djetetom se ne smije odgađati u nedogled. Dugo smirivanje djeteta ili ponovno vraćanje ne preporučuje se, jer dijete plače. Dijete će ubuduće plakati duže očekujući da se roditelj vrati.

5. Važno je ostvariti dobar kontakt s odgojiteljem.

Odgojitelji postaju vrlo važne osobe u životu djeteta i ono će biti smirenije i osjećat će se sigurnije ako vidi da njegovi roditelji i odgojitelji razgovaraju ljubazno.

6. Po povratku iz vrtića, dobro je više vremena provoditi s djetetom. Šetati, igrati se, pričati priče, pružati nježnost, pokazati interes za njegove doživljaje iz vrtića.

Nakon nekog vremena, kada se dijete prilagodi i oslobodi straha od nepoznatog, jaslice/vrtić će postati mjesto u koje će dijete rado dolaziti i gdje će provoditi vrijeme u igri s novim prijateljima.

Nadamo se da smo vam ovim savjetima pomogli da to vrijeme dođe što prije.